

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙ ΤΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΕΤΕΙΩ ΤΗΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1821

Τὴν Δευτέραν, 12^ν /25^ν Μαρτίου 2019, ἐτελέσθη Δοξολογία ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐπετείῳ τῆς 25^{ης} Μαρτίου 1821 εἰς τὸ Καθολικόν τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα ἀνεπέμφθη δέησις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν πατέρων τοῦ ἔθνους ἡμῶν τῶν ἠρωϊκῶς πεσόντων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀπηνούσας Ὀθωμανικῆς τυραννίας καὶ εὐχαριστήριος προσευχή διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτοῦ.

Τῆς Δοξολογίας προεξῆρξεν ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατὴρ ἡμῶν καὶ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλος, συνιερουργούντων αὐτῷ τῶν Ἀρχιερέων τοῦ θρόνου, Ἀγιοταφίτων Ἱερομονάχων καὶ διακόνων, παρουσία τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Χρήστου Σοφιανοπούλου, ψάλλοντος τοῦ Πρωτοψάλτου τοῦ Πανιέρου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως κ. Κωνσταντίνου Σπυροπούλου καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς χορωδίας “Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Κουκουζέλης” ὑπὸ τὸν κ. Ἐμμανουήλ Δασκαλάκην, τῇ συμμετοχῇ πολλῶν Ὀρθοδόξων πιστῶν καὶ μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας Ἱεροσολύμων, μεθ’ ἧν ἡ Πατριαρχικὴ Συνοδεία καὶ ὁ λαὸς ἀνῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ θρόνου.

Ἐνταῦθα ὁ Μακαριώτατος προσεφώνησεν ὡς ἔπεται:

«Μὴ σκιάζεστε στὰ σκότη! Ἡ λευτεριά | σάν τῆς αὐγῆς τό φεγγοβόλο ἀστέρι | τῆς νύχτας τό ξημέρωμα θά φέρει», λέγει ὁ ποιητῆς Ἰωάννης Πολέμης.

Ἐκλαμπρότατε Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος κ. Χρῆστε Σοφιανόπουλε,

Σεβαστοὶ Ἅγιοι Πατέρες καὶ Ἀδελφοί.

Ἐκπρόσωπε τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Σάββα Βλαδιμήρου,

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί.

Ἐμπλεοὶ ἐθνικῆς καυχῆσεως ἐν Χριστῷ ἐορτάζομεν σήμερον τὴν ἱστορικὴν ἐπέτειον τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους τε καὶ ἔθνους ἐκ τῆς μακροχρονίου δουλείας τῆς Ὀθωμανικῆς κυριαρχίας. Σήμερον ἐορτάζομεν τὴν ἐπέτειον τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας.

Ἡ ἠρωϊκὴ ὄντως Ἐπανάστασις τοῦ 1821 ἀποτελεῖ ὀρόσημον εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν. Καί τοῦτο, διότι μία μικρὰ ὁμάς ἀποφασισμένων ἀγωνιστῶν, μέ τὰς εὐλογίας τοῦ Ἐπισκόπου Παλαιῶν Πάτρων Γερμανοῦ, ὑψωσαν τό Τίμιον Λάβαρον τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἔδωσαν τόν ἱερόν ὄρκον «Ἐλευθερία ἢ θάνατος», «νῦν ὁ ὑπὲρ πάντων ἀγῶν».

Τό ἐθνεγερτικόν τοῦτο σύνθημα ἀντήχησεν ὡς οἰκουμενικὴ προσταγή εἰς ὅλας τὰς ἐστίαις τῆς ὑποδουλωμένης Ρωμηοσύνης, ἡ ὁποία ἀκούουσα εἰς τοὺς λόγους τοῦ ψαλμῶδοῦ: «Κύριος μνησθεὶς ἡμῶν εὐλόγησεν ἡμᾶς», (Ψαλμ. 113,20), ἐπεδόθη μεθ' ὄλων τῶν δυνάμεων τῶν ἐπαναστατημένων τέκνων αὐτῆς εἰς τόν ἱερόν ἀγῶνα, «γιά τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν ἁγίαν καὶ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν», «Γλυκύτερο πρᾶμα δέν εἶναι ἄλλον ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ τὴν θρησκείαν» θά διατυπώσῃ εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του ὁ στρατηγός Μακρυγιάννης.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τόν ὑπὲρ τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ ἔθνους ἀγῶνα ὑπῆρξεν καθοριστικὴ. Ἡγετικά Ἐκκλησιαστικά μορφαί, ὡς τοῦ Μητροπολίτου Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ, τοῦ Ἡγουμένου Δικαίου Γρηγορίου Παπαφλέσσα, τοῦ Ἀθανασίου Διάκου, τοῦ Ἐπισκόπου Ἡσαΐου Σαλώνων, μελῶν τῆς Ἀγιοταφιτικῆς ἡμῶν Ἀδελφότητος καὶ πλειάδος Ἰερωμένων ἐπωνύμων καὶ ἄνωνύμων ἀνεδείχθησαν ὄχι μόνον ἐμψυχωταί τῆς ἀποτινάξεως τοῦ Ὀθωμανικοῦ βαρβαρικοῦ ζυγοῦ τῆς δουλείας, ἀλλὰ καὶ παραδείγματα αὐτοθυσίας, δηλονότι μαρτύρων αἵματος ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, τὴν ὁποίαν ἐχάρισεν ὁ θεὸς εἰς τόν ἄνθρωπον, ὡς κηρύττει ὁ θεῖος Παῦλος λέγων: «οὗ δέ τό Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία», (Β΄ Κορ. 3,17).

καὶ ἀλλαχοῦ: «Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἣ Χριστός ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε», (Γαλ. 5,1).

Μέ άλλα λόγια, οί μεγάλοι καί διακεκριμένοι άγωνισταί τοῦ 1821 κατενόουν τήν έννοιαν τῆς έλευθερίας καί τῆς Πατρίδος άγιογραφικῶς καί ούχί κοσμικῶς. «Πίστις εἰς Χριστόν έσταυρωμένον καί άναστάντα» καί «έλευθερία τῆς πατρίδος» άποτελοῦν τήν συνεκτικήν δύναμιν τῆς διαφυλάξεως τῆς Έλληνορθόδοξου παραδόσεως καί ταυτότητος τοῦ εὔσεβοῦς γένους τῶν Ρωμαίων καί τοῦ Χριστωνύμου έθνους τῶν Έλλήνων. Τοῦτο έξ άλλου έπιμαρτυροῦν οί στίχοι τοῦ Έθνικοῦ ήμῶν ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ εἰς τόν «Υμνον εἰς τήν Έλευθερίαν», τήν όποίαν θεωρεῖ «άπό τά κόκκαλα βγαλμένη τῶν Έλλήνων τά ιερά».

Η Έπανάστασις τοῦ 1821 άπέδειξε περίτρανα ότι ή άποφασιστικότητα πρός αὐτοθυσίαν διά τήν υπεράσπισιν ιερῶν καί ήθικῶν άξιῶν, ώς τῆς έλευθερίας καί τῆς πατρίδος δικαιώνεται πλήρως. Καί τοῦτο διότι ό θυσιάζων τήν ζωήν του τήν κερδίζει αίωνίως, ή δέ τυραννική κυριαρχία υποχωρεῖ πρό ήθικοῦ μεγαλείου έκδηλουμένου άποφασιστικῶς καί θυσιαστικῶς.

Ό άπαράμιλλος ήρωϊσμός καί ή άξιοθαύμαστος θυσιαστική μέχρις αίματος διάθεσις τῶν άγωνιστῶν τοῦ '21, δέον όπως άποτελή πηγήν έμπνεύσεως διά πάντας ήμᾶς, έν όψει τῶν έκδηλουμένων άήθων προκλήσεων υπό τῆς οὔτω καλουμένης «Νέας Έποχῆς» ή «Νέας Τάξεως», πρός διαφύλαξιν τῶν φυσικῶν νόμων καί τῶν ήθικῶν άγιογραφικῶν άξιῶν. «Έθνη γάρ τά μή νόμον έχοντα, φύσει τά τοῦ νόμου ποιεῖ», (Ρωμ. 2,14) λέγει ό σοφός Παῦλος.

Η Γεραρά Άγιοταφίτικη ήμῶν Άδελφότης όλοθύμως καί χρεωστικῶς συμμετέχουσα εἰς τήν έπετειακήν ιεράν ταύτην μνήμην τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ εὔσεβοῦς γένους καί έθνους ήμῶν, σύσσωμος κατήλθεν εἰς τόν Πανίερον Ναόν τῆς Άναστάσεως, ένθα άνέπεμψεν εὔχαριστήριον αίνον καί δοξολογίαν τῷ υπέρ ήμῶν Σταυρωθέντι καί έκ νεκρῶν Άναστάντι θεῷ καί Σωτῆρι Κυρίῳ δέ ήμῶν Ίησοῦ Χριστῷ, επί τῆ προσγενομένη τῷ έθνει ήμῶν θεία εὔεργεσία. Έτι δέ ίκετηρίους έντεύξεις καί δεήσεις προσήνεγκεν υπέρ αίωνίου άναπαύσεως έν χώρα ζώντων τῶν μακαρίων ψυχῶν τῶν υπέρ πίστεως καί πατρίδος ήρωϊκῶς άγωνισαμένων καί ένδόξως έν τοῖς ιεροῖς άγῶσι τοῦ εὔσεβοῦς γένους δέ καί έθνους τῶν Ρωμαίων Όρθόδοξων, πεσόντων καί μαρτυρικῶς υπέρ τοῦ θεοσδότου δώρου τῆς

ἐλευθερίας, ἀναιρεθέντων.

Ἐπί δέ τούτοις ἐπιτρέψατε ἡμῖν, ὅπως ὑψώσωμεν τό ποτήριον ἡμῶν
καί ἀξιοτίμως ἀναφωνήσωμεν :

Ζήτω ἡ 25η Μαρτίου 1821!

Ζήτω τό εὐσεβές καί βασιλικόν γένος τῶν Ρωμαίων Ὀρθοδόξων!

Ζήτω ἡ Ἑλλάς!

Ζήτω ἡ Ἀγιοταφίτικῆ ἡμῶν Ἀδελφότης!

Καί ὁ Ἕλλην Γενικός Πρόξενος ὡς ἔπεται:

«Μακαριώτατε,

Σεβασμιώτατοι Ἀρχιερεῖς,

Σεβαστοί Πατέρες,

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Εἴμαστε εὐτυχεῖς που γιορτάζουμε σήμερα στο Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων τὴν Εθνεγερσία του 1821 καὶ θυμόμαστε με εθνικὴ υπερηφάνεια τὴν ενδοξότερη σελίδα τῆς νεώτερης ἱστορίας του Γένους. Τιμούμε ἐκείνους που πολέμησαν με θάρρος, ηρωϊσμό καὶ αυταπάρνηση καὶ κατάφεραν, μέσα ἀπὸ ἓναν ἀνίσσο καὶ μακροχρόνιο ἀγώνα που ἀπαίτησε ἀπερίγραπτες θυσίες, νὰ δώσουν τέλος στους τέσσερεις σκοτεινοὺς αἰῶνες ἐνὸς ξένου, τυραννικοῦ ζυγού.

Τὴν ἡμέρα αὐτὴ οφείλουμε νὰ θυμόμαστε τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα που κατέστησαν τὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγώνα του 1821 ξεχωριστό, τόσο για τὴν ἐλληνικὴ, ὅσο καὶ για τὴν παγκόσμια ἱστορία καὶ που ἔχουν ἀπόλυτη συνάφεια για μας σήμερα. Τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα που ἀποτελοῦν δίδαγμα για ὅλους τους σύγχρονους Ἕλληνες. Τρία εἶναι τὰ στοιχεῖα αὐτά: Το κοινὸ ὄραμα τῆς ἐλευθερίας, ἡ

εθνική ενότητα και η τόλμη μπροστά σε πολύ υπέρτερους εχθρούς και σε τεράστιες αντικειμενικές δυσκολίες.

Το κοινό όραμα ήταν αυτό της ελεύθερης Πατρίδας και δη της δημιουργίας ενός κράτους προτύπου, βασισμένου στις αρχές της δημοκρατίας και της δικαιοσύνης που μεριμνά για όλους τους πολίτες του/χωρίς αποκλεισμούς. Το όραμα αυτό, ιδιαίτερα προωθημένο για την εποχή του, κατέστησε τον αγώνα δίκαιο και ηθικά επιβεβλημένο, χαλυβδώνοντας την αποφασιστικότητα και το σθένος των αγωνιστών και κερδίζοντας τη συμπάθεια χιλιάδων φιλελλήνων που τον ενίσχυσαν ποικιλοτρόπως.

Η εθνική ενότητα και ομοψυχία ήταν απαραίτητη για την έκβαση της Επανάστασης, όπως και κάθε κοινού αγώνα. Ο αντίπαλος προσπάθησε να διχάσει τους αγωνιστές, υποδαυλίζοντας εσωτερικές έριδες, με στόχο να πλήξει την πίστη στο δίκαιο αγώνα, να εξουδετερώσει το σθένος και να κάμψει την αντίσταση των αγωνιστών. Η ενότητα κατακτήθηκε μέσα από δυσκολίες και μετά από εμφύλιες ρήξεις που καθυστέρησαν την αίσια έκβαση της Επανάστασης. Το δίδαγμα για όλους, τότε και τώρα, είναι ότι χωρίς ενότητα και ομοψυχία ο κοινός σκοπός και τα εθνικά δίκαια κινδυνεύουν να απωλέσουν το νόημά τους και την αξία τους.

Η τόλμη των αγωνιστών που αψηφησαν την τεράστια ισχύ του δυνάστη και την αρνητική διεθνή συγκυρία και κήρυξαν τον απελευθερωτικό αγώνα, διεξάγοντάς τον, επί 8 και πλέον έτη, σε ξηρά και θάλασσα, είναι το χαρακτηριστικό εκείνο των Ελλήνων που επανειλημμένα τους έχει ωθήσει στο προσκήνιο της ιστορίας. Μια συνετή, υπολογιστική εκτίμηση των περιστάσεων θα συνεπαγόταν τη συνέχιση της εθνικής υποτέλειας και την εγκατάλειψη του εθνικού οράματος της ελευθερίας και της εθνικής υπερηφάνειας. Όπως το έθεσε ο Στρατηγός Μακρυγιάννης, «όταν οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν, κι όταν κάνουν αυτήνη την απόφασιν, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν».

Σήμερα δεν λησμονούμε τον καίριο ρόλο που διαδραμάτισε η Εκκλησία για την επίτευξη του εθνικού σκοπού, διατηρώντας

ακέραιη την ταυτότητα των Ελλήνων, στα μακρά και ζοφερά χρόνια της Τουρκοκρατίας. Η Εκκλησία υπήρξε η κιβωτός της σωτηρίας του Γένους και ο θεματοφύλακας των αξιών μας, διαφυλάσσοντας τη γλώσσα, την χριστιανική Πίστη και την ελπίδα της Ανάστασης του Γένους. Έτσι, όπως οι ίδιοι οι αγωνιστές διακήρυτταν, ο αγώνας της εθνικής παλιγγενεσίας έγινε «Δια την πίστιν του Χριστού την αγίαν και της Πατρίδος την ελευθερίαν».

Η Ελλάδα δεν λησμονεί την μεγάλη προσφορά των αποδήμων Ελλήνων στον αγώνα της εθνικής παλιγγενεσίας και αισθάνεται εσαεί ευγνώμων για αυτή. Οι φιλικοί, εκκινώντας από μεγάλα αστικά κέντρα της Ευρώπης, συστρατεύθηκαν με ενθουσιασμό και αυταπάρνηση με τους επαναστατημένους αδελφούς τους είχαν σημαντική συμμετοχή στη διαμόρφωση του κοινού οράματος της ελευθερίας, καθώς και στους αρχικούς σχεδιασμούς της Επανάστασης και συνέβαλαν στη δημιουργία του φιλελληνικού ρεύματος.

Η 25^η Μαρτίου παραμένει για όλους μας ο θεμέλιος λίθος της εθνικής μας οντότητας και ο κορυφαίος σταθμός της σύγχρονης ιστορίας του Γένους. Ο ηρωϊσμός, η αυταπάρνηση και η αποφασιστικότητα των αγωνιστών της Επανάστασης, και όσων εμπνεύστηκαν από εκείνους, να επιδιώξουν μια ελεύθερη, δίκαιη και δημοκρατική Πατρίδα, εμπνέουν κι εμάς, αλλά ταυτόχρονα μας δεσμεύουν να φανούμε αντάξιοί τους και, όπως εκείνοι, να αρθούμε στο ύψος των περιστάσεων και να συμπράξουμε όλοι για την υπέρβαση των εμποδίων, οσοδήποτε ανυπέρβλητα κι αν εμφανίζονται.

Ζήτω η 25η Μαρτίου 1821

Ζήτω η Ελλάδα».

Έκ τῆς Ἀρχιγραμματείας